

CI-๑๖. ชื่อผลงาน : วงล้อแห่งความหวัง < wheel of hope >

เจ้าของผลงาน/ผู้นำเสนอ : นางสาวสลิลา ยิ้มเกิด กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

นายศิริชัย วรโพธิ์ กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู

หลักการและเหตุผล : ภาวะสมองพิการ < cerebral palsy> เป็นความพิการของสมองที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวและการทรงตัว สาเหตุอาจเกิดจากสมองได้รับความเสียหายในช่วงก่อนคลอด ระหว่างและหลังคลอดโดยสมองจะเสียหายบางส่วน และมักจะเกิดขึ้นกับสมองส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหว ทั้งนี้การทรงตัวจะดีขึ้นหรือแย่ลงขึ้นอยู่กับการรักษาที่เด็กได้รับและรอยโรคในสมอง กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๔) กล่าวว่า ในประเทศไทยพบอุบัติการณ์ในเด็กเกิดใหม่ทุก ๆ ๓๐๐ คน จะมีเด็กสมองพิการ ๑ คน เด็กเหล่านี้จะมีพัฒนาการช้า ตัวอ่อนปวกเปียกหรือแข็งเกร็ง โดยเฉพาะในเด็กที่มีการแข็งเกร็งมักทำให้เกิดปัญหาในการอุ้มเด็กแก่ผู้ดูแลนอกจากนี้ในช่วงอายุ ๑-๗ ปีเป็นช่วงที่มีพัฒนาการสูงสุด หากพันพัวนี้และยังไม่เคยได้รับการฟื้นฟูส่งผลให้กล้ามเนื้อและข้อต่อต่าง ๆ เกร็ง ยึดติดมากขึ้น ทั้งยังส่งผลต่อการเดินทางมารับการฟื้นฟูด้านการแพทย์ การเตรียมความพร้อมทางการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม อันเนื่องจากอุปสรรคทางด้านการเคลื่อนไหวดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นเพื่อเพิ่มความพึงพอใจและเพิ่มโอกาสการกลับเข้าสู่สังคม และสร้างระบบการส่งต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชน กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟูจึงได้จัดหารถเข็นนั่งเฉพาะเด็กสมองพิการที่สามารถปรับเอนนอน มีสายคาดกันตกจากรถ และเคลื่อนที่ได้อย่างปลอดภัย

วิธีการศึกษา : ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗-ธันวาคม ๒๕๕๗ ทีมสหสาขาวิชาชีพเวชกรรมฟื้นฟูร่วมกับผู้รับผิดชอบงานคนพิการของแต่ละโรงพยาบาล ออกหน่วยเคลื่อนที่ ณ โรงพยาบาลชุมชนจำนวน ๑๘ แห่ง โดยเป็นการเปิดช่องทางบริการรูปแบบใหม่ ค้นหาเด็กสมองพิการ สำรวจความต้องการประเมินสภาวะร่างกายและการเคลื่อนไหว บำบัดฟื้นฟู ประสานและจัดหารถเข็นนั่งเฉพาะเด็กสมองพิการ โดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์สรีนทรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ จำนวน ๗๔ คัน หลังจากนั้นผู้รับผิดชอบงานคนพิการของแต่ละโรงพยาบาล จัดหารถรับ-ส่ง เพื่อพาผู้พิการและครอบครัวเข้ามารับรถเข็นนั่งและดัดแปลงสภาพรถรายบุคคลที่รพ.ศรีสะเกษได้รับคำแนะนำวิธีการใช้และบำรุงรักษารถประเมินปัญหาและความพึงพอใจของการใช้อุปกรณ์เมื่อครบ ๑ เดือน

วิเคราะห์ข้อมูล : ใช้คำร้อยละ ความถี่

ผลการศึกษา : พบว่าโรงพยาบาลศรีสะเกษ สามารถให้บริการตรวจประเมิน บำบัดฟื้นฟู และให้บริการรถนั่งเด็กสมองพิการ ๖๓ ราย คิดเป็น ๘๑.๘% ครอบคลุม ๑๔ อำเภอ คิดเป็นเงิน ๖๓๓,๐๐๐ บาท ผู้พิการและครอบครัวไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ความพึงพอใจของครอบครัว ๙๕% เด็กพิการมีโอกาสได้ออกนอกบ้านกับครอบครัวมากขึ้นเกิดระบบเครือข่ายการส่งต่อการฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชน และการเข้าถึงสิทธิด้านการรักษาพยาบาล

สรุปและข้อเสนอแนะ : รถเข็นนั่งเฉพาะเด็กสมองพิการเพิ่มความพึงพอใจแก่ผู้ดูแลและเพิ่มโอกาสการกลับเข้าสู่สังคมมากขึ้น นอกเหนือจากนี้ควรได้มีการศึกษาว่ารถเข็นนั่งเฉพาะเด็กสมองพิการสามารถลดระยะทางและเวลาของผู้ดูแลที่ต้องอุ้มเด็กได้จริง ลดภาระการพึ่งพาและ ควรได้มีการศึกษาถึงความถี่ของการออกนอกบ้านพร้อมครอบครัวต่อไป